

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ արդիտորի եզրակացություն

«Արմավիսբանկ» փակ բաժնետիրական
Ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2010թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	1
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	8

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրասր թորթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երեւան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964
Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

www.gta.am

«Արմավիսբանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետիրոջը և Խորհրդին.

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Արմավիսբանկ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Բանկ») կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը և այլ պարզաբանող ծանոթագրություններ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների համար տնօրինության պատասխանատվությունը

Բանկի տնօրինությունը պատասխանատու է սույն ֆինանսական հաշվետվությունները Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան պատրաստելու և արժանահավատորեն ներկայացնելու համար: Այս պատասխանատվությունը ներառում է խաբեության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելու և արժանահավատորեն ներկայացնելու համար անհրաժեշտ ներքին վերահսկողության համակարգի մշակումը, կիրառումը և պահպանումը, հաշվապահական հաշվառման համապատասխան քաղաքականության ընտրությունը և կիրառումը, ինչպես նաև տվյալ հանգամանքներում ողջամիտ հաշվապահական գնահատումների կատարումը:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է անցկացված աուդիտի հիման վրա եզրակացություն արտահայտել սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այս ստանդարտները պահանջում են, որպեսզի մենք պահպանենք մասնագիտական վարքագծի կանոնները և աուդիտը պլանավորենք ու իրականացնենք այնպես, որպեսզի ձեռք բերենք ողջամիտ երաշխիք, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական խեղաթյուրումներից:

Աուդիտը ներառում է ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ աուդիտորական ապացույցներ ձեռք բերելու նպատակով ընթացակարգերի իրականացումը: Ընթացակարգերի ընտրությունը հիմնված է աուդիտորի դատողության վրա, ներառյալ խաբեության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկերը գնահատելիս աուդիտորն ուսումնասիրում է Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելու և արժանահավատորեն ներկայացնելու համար անհրաժեշտ ներքին վերահսկողության համակարգը, տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, սակայն ոչ Բանկի ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Աուդիտը ներառում է կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության, տնօրինության կողմից կատարած հաշվապահական գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար հիմք են հանդիսանում մեր աուդիտորական եզրակացությունն արտահայտելու համար:

Եզրակացություն

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների և դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Գազիկ Գյուլբուդաղյան
Տնօրեն/բաժնետեր

Վրժեն Վանյան
Աուդիտոր

14 փետրվարի, 2011թ.
ք. Երևան

Հայտարարություն

Բանկի ղեկավարության կողմից 2010 թվականի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից ներկայացվող

Բանկի ղեկավարությունը հայտարարում է, որ պատասխանատվություն է կրում.

1) բանկի ֆինանսական վիճակը (բոլոր էական առումներով) արժանահավատորեն արտացոլող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման համար, մասնավորապես՝

ա. հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության, խորհրդի կողմից հաստատման և դրա հետևողականորեն կիրառման համար,

բ. հիմնավորված գնահատումներ և հաշվարկներ կատարելու համար,

գ. Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջների պահպանման, իսկ հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներից շեղումների դեպքում՝ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այդ շեղումների բացահայտման համար,

դ. հաշվապահական հաշիվների գրանցումների ճշգրիտ վարման համար,

ե. ֆինանսական հաշվետվությունները բանկի գործունեության անընդհատության հիման վրա պատրաստելու համար, ընդ որում Բանկի ղեկավարությունը մտադիր չէ կամ պատճառ չունի դիտարկելու Բանկը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու հավանականությունը:

2) Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանող արդյունավետ և հուսալի ներքին հսկողության համակարգի մշակման, ներդրման և գործունեության ապահովման համար,

3) բանկի ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ ժամանակին և բավարար ճշտությամբ տեղեկատվություն ապահովող, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը և հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին համապատասխանող հաշվապահական հաշվառման գործուն համակարգի ներդրման համար,

4) բանկի ակտիվների պահպանության, խարդախությունների և անճշտությունների բացահայտման ու կանխման ուղղությամբ՝ իր իրավասությունների սահմաններում, միջոցներ ձեռնարկելու համար:

Գործադիր տնօրեն

Գ. Մաչանյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ս. Բաղդասարյան

10.02.11թ.

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
Խորհրդի նախագահ
պրն Վարդան Սիրմաքետին

Եզրակացություն

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանության վերաբերյալ

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի ներքին աուդիտը Բանկի խորհրդին է ներկայացնում ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանության վերաբերյալ սույն եզրակացությունը՝ հիմք ընդունելով ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007 թվականի թիվ 205-Ն որոշմամբ հաստատված «Բանկերի հրապարակվող հաշվետվությունների օրինակելի ձևերի լրացման ցուցումների» 1.16 կետի պահանջը:

Հաշվի առնելով 2010 թվականի և նախորդ տարիների ընթացքում Ներքին աուդիտի կողմից կատարված աշխատանքները, մասնավորապես՝ ուսումնասիրված ներքին իրավական ակտերը, վերստուգված գործարքները և Բանկի ընդհանուր գործունեությունը, Բանկի ներքին հսկողության համակարգը, ընդհանուր առմամբ, ապահովում է «Բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններով» սահմանված նպատակների իրականացումը:

Ելնելով Ներքին աուդիտի կողմից կատարված աշխատանքների արդյունքներից, Ներքին աուդիտը հավաստում է, որ Բանկի գործունեությունը համապատասխանում է ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված «Բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին»:

Ներքին աուդիտի ղեկավար

21.03.2011թ.

Արկադի Փինաչյան

Ֆինանսական վերլուծություն Բանկի կողմից պատրաստված տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից ներկայացվող

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն իրականացնում է իր հաճախորդների կարիքների առավելագույն բավարարմանը հարմարեցված ինչպես ավանդական, այնպես էլ այլընտրանքային կորպորատիվ և ներդրումային բանկային ծառայությունների մատուցում: Իր գործունեության 6 տարիների ընթացքում Բանկն ապահովել է դիմամիկ աճ թե ակտիվների, թե հաճախորդներին մատուցվող ծառայությունների և թե կադրային պոտենցիալի գծով:

Բանկի ակտիվները 2010թ.-ին աճել են 19%-ով՝ կազմելով շուրջ 35.2 մլրդ ՀՀ դրամ: Ծահույթը տարվա ընթացքում աճել է 70%-ով՝ 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմելով 953 մլն ՀՀ դրամ: Արդյունքում, կուտակային շահույթը կազմել է 1,672 մլն ՀՀ դրամ: Գլխավոր պահուստը 31.12.2010թ. դրությամբ կազմել է 500 մլն ՀՀ դրամ: Կանոնադրական կապիտալը 2010 թ.-ին կազմել է 7,002 մլն ՀՀ դրամ: Բանկն առաջիկայում շահաբաժինների վճարում չի նախատեսում՝ նպատակ ունենալով ստացված շահույթն ուղղել սեփական կապիտալի ավելացմանը: 2010 թ.-ի գործունեության արդյունքներով Բանկի ROA-ն կազմում է 2.85 %, իսկ ROE-ն 11.56%:

2010թ.-ին Բանկն ունեցել է մի շարք ձեռքբերումներ. ապահովել է իր կողմից մատուցվող ծառայությունների թե որակական, և թե քանակական աճ, արդյունավետ կերպով մշակել և ներդրել է նոր ծառայություններ ու պրոդուկտներ, ընդլայնել է տեղական և միջազգային տարբեր կազմակերպությունների հետ համագործակցության շրջանակները և այլն:

Հաշվի առնելով Բանկի ներգավաճությունը ՀՀ կապիտալի շուկայի զարգացման գործում, կորպորատիվ կուլտուրայի մակարդակը, առևտրի ծավալները, մասնակցությունը բորսայի կողմից կազմակերպվող միջոցառումներին և այլն, «ՆԱՄԴԱԸ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ն Բանկին շնորհել է «Բորսայի լավագույն անդամ 2010» մրցանակ պետական պարտատոմսերի շուկայում լավագույն անդամ անվանակարգով:

Բանկը 2010թ.-ին ընդլայնել է իր կողմից մատուցվող ներդրումային ծառայությունների ցանկը և արդեն հաճախորդներին ավելի լայն շրջանակների է առաջարկում ոսկու ստանդարտ ձուլակտորներով և ոսկեդրամներով գործառնություններ:

2010թ. Բանկը հանդես է եկել որպես «Արցախ ՀԷԿ» ԲԲԸ-ի բաժնետոմսերի շուկա ստեղծող և անդերրայթեր: Ընկերության կողմից թողարկված 1,400,000 հատ հասարակ անվանական բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ընկերությունը ներգրավեց 1,554,000,000 ՀՀ դրամ գումարի չափով միջոցներ, ինչը ՀՀ կորպորատիվ արժեթղթերի շուկայի պատմության մեջ եզակի դեպքերից է:

Բանկի ինտերնետային տնային էջի ներքո մշակվել է առանձին ներդրումային ծառայությունների էջ (invest.armswissbank.am), որը հնարավորություն կտա Բանկի գործող և ապագա հաճախորդներին առավել մանրամասն տեղեկատվություն ստանալ Բանկի կողմից մատուցվող ներդրումային ծառայությունների, ինչպես նաև միջազգային շուկաներում տիրող իրավիճակի վերաբերյալ:

Բանկն իր միջոցները տեղաբաշխում է հիմնականում 2 ուղղություններով՝ տնտեսության վարկավորում և ներդրումային գործունեություն, որոնք 2010թ.-ի վերջին կազմում էին Բանկի ակտիվների 81%-ը:

2010թ.-ի ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերը և փոխառությունները աճել են 26%-ով, 10.4 մլրդ ՀՀ դրամից հասնելով 13 մլրդ ՀՀ դրամի: Վարկային պորտֆելի միջին ծավալը կազմել է 11.4 մլրդ ՀՀ դրամ 14.4% տարեկան միջին տոկոսադրույքով: Հաշվի առնելով վարկային ռեսուրսների առաջարկի ավելացմամբ պայմանավորված ՀՀ բանկային համակարգում մրցակցային միջավայրի սրացումը, որն էլ իր հերթին հանգեցնում է վարկային տոկոսադրույքների իջեցման, Բանկը մշտապես աշխատանքներ է տանում վարկային պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան (ըստ հաճախորդի, ըստ ժամկետի, ըստ արժույթի) և մրցունակ տոկոսադրույքները պահպանելու ուղղությամբ:

2010թ. սկզբին ստորագրվել են համագործակցության երկու պայմանագրեր ՎՋԵԲ-ի հետ՝ 5 մլն ԱՄՆ դոլարի շրջանակներում ՓՄՉ վարկավորման և 3 մլն ԱՄՆ դոլարի շրջանակներում Առևտրի ֆինանսավորման:

2010թ. Բանկն անդամակցել է Ազգային հիփոթեքային ընկերությանը և նախատեսում է տվյալ ծրագրի շրջանակներում տեղաբաշխել առավելագույն 500 մլն ՀՀ դրամի վարկային միջոցներ:

Բանկը շարունակում է իր հաճախորդներին առաջարկել արժեթղթերի միջազգային շուկաներում էլեկտրոնային առևտրային համակարգերով գործառնություններ, օտարերկրյա արժեթղթերով ռեպո գործարքներ և այլն: 2010թ. Բանկը իրականացրել է նաև ոսկու ստանդարտ ձուլակտորներով և ոսկեդրամներով գործառնություններ: Նախնական քայլեր են կատարվել լիզինգի և հավատարմագրային կառավարման ներդրման ուղղությամբ: Բանկը պահպանել է պետական պարտատոմսերի շուկայի Գործակալի կարգավիճակը և հանդես է

6EM

գալիս որպես իր հաճախորդների կողմից թողարկվող արժեթղթերի մարքեթ-մեյքեր: Բանկը նախատեսում է շարունակել իր ակտիվ գործունեությունը ներդրումային ոլորտում:

Բանկի համար միջոցների ներգրավման հիմնական աղբյուրները երկուսն են՝ բանկերից ու այլ ֆինանսական հաստատություններից և հաճախորդներից ներգրաված ցպահանջ և ժամկետային ավանդները, որոնք կազմում են պարտավորությունների համապատասխանաբար 25% և 37%: Ընդհանուր առմամբ Բանկի միջոցների ներգրավման տարեկան միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմել է 6.71%:

Հաշվի առնելով բանկային համակարգում նկատվող մրցակցության սրացման միտումները Բանկը մշտապես իրականացնում է մրցակցային դիրքի վերլուծություններ, շուկայում գործող ծառայությունների պայմանների և տոկոսադրույքների ուսումնասիրություններ, որոնց արդյունքում առաջարկվում են մրցունակ ավանդային և վարկային տոկոսադրույքներ:

Խորհրդի անդամներ՝

Աշոտ Մալմազարյան

Գևորգ Չաքմիշյան

Հաստատված է՝
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ Խորհրդի
01.04.2011թ. թիվ 05-2011-1-Լ որոշմամբ

**«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի Խորհրդի հավաստիացումները ֆինանսական
հաշվետվությունների՝ հաշվապահական ստանդարտներին և հաշվապահական
հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտերին համապատասխանության
վերաբերյալ**

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն հավաստիացնում է, որ «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են հաշվապա-
հական հաշվառման միջազգային ստանդարտներին և հաշվապահական հաշվառումը
կարգավորող այլ իրավական ակտերի պահանջներին:

Խորհրդի նախագահ՝

Վ. Միրմաքետ

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2010թ. դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար	2009թ. դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	3,316,153	2,513,160
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(1,583,504)	(1,244,919)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		1,732,649	1,268,241
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	92,897	75,883
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(13,049)	(18,166)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		79,848	57,717
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	68,960	62,961
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ շահույթ		39,184	156,733
Այլ եկամուտներ	9	74,465	74,930
Վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս	17	(42,528)	(299,971)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(480,447)	(416,427)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	19	(57,944)	(34,423)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	20	(6,529)	(5,912)
Այլ ծախսեր	11	(202,096)	(176,127)
Շահույթ մինչև հարկում		1,205,562	687,722
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(252,571)	(127,404)
Տարվա շահույթ		952,991	560,318
Այլ համապարփակ եկամուտ			
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ/(վնաս)		(186,985)	69,733
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ (օգուտ)/վնաս		196,158	(109,833)
Այլ համապարփակ եկամուտին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ		(1,834)	8,067
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ հարկումից հետո		7,339	(32,033)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		960,330	528,285

8-ից 62 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2010թ. դեկ. 31-ի դրությամբ	2009թ. դեկ. 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	4,040,968	2,030,121
Թանկարժեք մետաղներ	14	153,785	-
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	4,368,441	2,595,767
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16	20,644	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17	13,034,621	10,376,790
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	18	7,347,074	6,771,933
Հետզմանա պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	26	5,320,918	7,070,431
Հիմնական միջոցներ	19	619,868	668,888
Ոչ նյութական ակտիվներ	20	50,354	41,853
Հետաձգված հարկային ակտիվ	12	16,306	38,995
Այլ ակտիվներ	21	191,233	54,483
Ընդամենը՝ ակտիվներ		35,164,212	29,649,261
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱՎԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	22	5,661,265	7,842,153
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	16	10,716	-
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	7,936,890	4,674,120
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24	12,313,526	8,902,263
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		127,913	81,375
Այլ պարտավորություններ	25	84,134	79,912
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		26,134,444	21,579,823
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	27	7,002,000	7,002,000
Գլխավոր պահուստ		500,000	200,000
Այլ պահուստներ		(144,659)	(151,998)
Չբաշխված շահույթ		1,672,427	1,019,436
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		9,029,768	8,069,438
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		35,164,212	29,649,261

Ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ներկայացված 3-ից 62 էջերում, ստորագրվել են Բանկի գործադիր տնօրենի կողմից 14 փետրվարի 2011 թվականին:

8-ից 62 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Գ. ՄԱՉԱՆՅԱՆ
Գործադիր տնօրեն

Ս. ԲԱՂԳԱՍՍԱՐՅԱՆ
Գլխավոր հաշվապահ

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների հատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 01.01.2009թ. դրությամբ	5,001,000	100,000	(119,965)	559,118	5,540,153
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	2,001,000	-	-	-	2,001,000
Հատկացում պահուստին	-	100,000	-	(100,000)	-
Մեփականատերերի հետ գործարքներ	2,001,000	100,000	-	(100,000)	2,001,000
Տարվա շահույթ	-	-	-	560,318	560,318
Այլ համապարփակ եկամուտ					
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	69,733	-	69,733
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	(109,833)	-	(109,833)
Այլ համապարփակ եկամուտին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	8,067	-	8,067
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	(32,033)	560,318	528,285
Հաշվեկշիռը 31.12.09թ. դրությամբ	7,002,000	200,000	(151,998)	1,019,436	8,069,438
Հատկացում պահուստին	-	300,000	-	(300,000)	-
Մեփականատերերի հետ գործարքներ	-	300,000	-	(300,000)	-
Տարվա շահույթ	-	-	-	952,991	952,991
Այլ համապարփակ եկամուտ					
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	(186,985)	-	(186,985)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցած զուտ վնաս	-	-	196,158	-	196,158
Այլ համապարփակ եկամուտին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	(1,834)	-	(1,834)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	7,339	952,991	960,330
Հաշվեկշիռը 31.12.10թ. դրությամբ	7,002,000	500,000	(144,659)	1,672,427	9,029,768

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	31.12.10թ-ին ավարտված տարվա համար	31.12.09թ-ին ավարտված տարվա համար
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Շահույթ մինչև հարկումը	1,205,562	687,722
<i>Ծշգրտումներ</i>		
Ակտիվների հնարավոր կորուստների արժեզրկման ծախս	42,528	299,971
Մաշվածության և անորտիզացիոն մասհանումներ	64,473	40,335
Հիմնական միջոցների վաճառքից զուտ (եկամուտ)/վնաս	(140)	36
Ստացվելիք տոկոսներ	(140,627)	(93,418)
Վճարվելիք տոկոսներ	114,015	9,712
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային վերագնահատումից զուտ (եկամուտ)/վնաս	9,015	(19,115)
Առևտրային գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	(9,928)	-
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	1,284,898	925,243
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Թանկարժեք մետաղներ	(153,785)	110,496
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(1,792,252)	(803,315)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ Այլ ակտիվներ	(2,992,258)	(2,596,166)
Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում	(63,478)	56,798
Ռեպո համաձայնագրերի ՀՀ ԿԲ-ի հետ	(2,199,985)	(2,844,637)
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(88,340)	2,308,391
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	3,003,516	(2,137,488)
Այլ պարտավորություններ	20,175	52,944
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	(2,981,509)	(4,927,734)
Վճարված շահութահարկ	(185,178)	(68,171)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(3,166,687)	(4,995,905)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի (առք)/վաճառք	1,281,803	(3,311,025)
Հիմնական միջոցների առք	(8,951)	(414,255)
Հիմնական միջոցների վաճառք	167	800
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(15,030)	-
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	1,257,989	(3,724,480)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	-	2,001,000
ՀՀ ԿԲ-ից վարկերի ստացում	7,445	2,012,715
Ֆինանս. կազմակերպ. վարկերի ստացում	3,328,803	1,827,673
Այլ երկարաժամկետ վարկեր	755,317	308,725
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	4,091,565	6,150,113
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ ավելում/(նվազում)	2,182,867	(2,570,272)

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	2,596,993	4,274,357
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(46,936)	892,908
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ժանոթ.13)	4,732,924	2,596,993

Լրացուցիչ տեղեկատվություն

Ստացված տոկոսներ	3,175,545	2,419,742
Վճարված տոկոսներ	(1,469,489)	(1,235,207)

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«Արմավիսթանկ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 2004 թվականին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 07 հոկտեմբերի 2004 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N84 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը կորպորատիվ, ներդրումային և մասնավոր ֆինանսների կառավարմանը բնորոշ ծառայությունների մատուցումն է՝ ֆինանսական գործիքներում ներդրումներ, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ավանդների ներգրավում, ֆինանսավորման (վարկավորում, ֆակտորինգ) և բանկային այլ ծառայությունների մատուցում:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Վազգեն Մարգարյան 10:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով և միջազգային տնտեսական ճգնաժամի ազդեցությամբ:

Միջազգային տնտեսական ճգնաժամը հանգեցրեց ՀՀ համախառն ներքին արդյունքի, ինչպես նաև արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Չնայած ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի կողմից իրականացված մի շարք կանխարգելիչ միջոցառումների, դեռևս առկա են անորոշություններ կապիտալի հասանելիության և ձեռք բերման արժեքի առումով՝ ինչպես Բանկի, այնպես էլ նրա հաճախորդների համար, և շուկայական ավելի խիստ ճնշումը կարող է հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Բանկի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, դեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Հետևաբար, Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ճշգրտվել դրանց հնարավոր ազդեցությամբ:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

3.2 Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՄ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Վերադասակարգում

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ տարում ներկայացման փոփոխությունների հետ համադրելիությունն ապահովելու նպատակով:

3.5 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն ընդունել է իր գործունեության համար համապատասխան և 2010թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանի համար կիրառելի նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի («ՀՀՄՄԽ») և ՀՀՄՄԽ-ի Հաշվետվությունների Մեկնաբանման Հանձնաժողովի («ՀՀՄՄ») կողմից: Այն ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք ունեցել են ազդեցություն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ներկայացված են ստորև.

Տարեկան բարեփոխումներ 2009

ՀՀՄՄ 7 (Փոփոխություն) «Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն»

Փոփոխությունը մանրամասնորեն պարզաբանում է, որ որպես ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսք կարող է դասակարգվել միայն այն ծախսը, որի

արդյունքում սկսվել է ճանաչվում: ՀՀՍՍ 7 (Փոփոխություն) կիրառվում է հետընթաց՝ 2010թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՍՍ 17 (Փոփոխություն) «Վարձակալություն»

ՀՀՍՍ 17-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ, երբ վարձակալությունը ներառում է և՛ հող, և՛ շինություններ, կազմակերպությունը յուրաքանչյուր տարի դասակարգումը գնահատում է որպես ֆինանսական կամ գործառնական վարձակալություն առանձին-առանձին՝ համաձայն ՀՀՍՍ 17 ստանդարտի 7-13 պարբերություններում նշված ընդհանուր դրույթների: ՀՀՍՍ 17 (Փոփոխություն) կիրառվում է հետընթաց՝ 2010թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՍՍ 39 (Փոփոխություն) «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում»

- նպատակ ունի պարզաբանել, արդյոք ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող կանխավճարային օպցիոնները, որոնցում գործող գինը ներառում է վարկի վաղ վերադարձելիության համար տուգանք, համարվում են բուն պայմանագրի անբաժան մասը:
- նպատակ ունի պարզաբանել, որ ՀՀՍՍ 39.2 (գ)-ով սահմանվող բացառությունը կիրառելի է միայն գնորդի և վաճառող բաժնետիրոջ միջև գնվող կազմակերպության առքի կամ վաճառքի ֆորվարդային պայմանագրերին, որը կրերի բիզնեսի միավորման հետագա ձեռքբերման ժամանակ:
- պարզաբանում է, թե որ դեպքերում հեջավորման գործիքներից օգուտներն ու վնասները պետք է վերադասակարգվեն սեփական կապիտալից շահույթի կամ վնասի հաշվին՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում:

ՀՀՍՍ 39 (Փոփոխություն) կիրառվում է տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ 2010թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջաններ համար:

3.6 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը մինչ այժմ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվանից հետո առաջիկա ժամանակաշրջանում: Այս պահին ղեկավարության գնահատմամբ դրանց հնարավոր ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական չի կարող լինել:

ՀՀՍՍ 32 (Փոփոխություն) «Ֆինանսական գործիքներ-ներկայացում» – թողարկված իրավունքների դասակարգում.

Փոփոխությունը ճշգրտում է ՀՀՍՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ-ներկայացում»-ը սահմանելով, որ արտարժույթով արտահայտված կապիտալի գործիքների ձեռքբերման իրավունքները, օպցիոնները կամ վարանտները հանդիսանում են (ոչ ածանցյալ) սեփական կապիտալի գործիքներ այն դեպքում, երբ կազմակերպությունն այդ իրավունքները, օպցիոնները կամ վարանտները տեղաբաշխում է առկա բաժնետերերի մեջ՝ իրենց բաժնեմասերի դասերին համապատասխան և համամասնորեն: Նախքան

փոփոխությունը արտարժույթով արտահայտված իրավունքները չէին դասակարգվում որպես կապիտալի գործիքներ, այլ պահանջվում էր դրանք հաշվառել որպես ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ: ՖՀՄՍ 32 (Փոփոխություն)-ը կիրառվում է հետընթաց 2010թ. փետրվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանի համար:

ՖՀՄՄԿ (IFRIC)19. Ֆինանսական պարտավորությունների մարումը կապիտալի գործիքներով

Մեկնաբանությունը պարզաբանում է ընկերության կողմից հաշվապահական հաշվառման վարումն այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորության պայմանները վերաբանակցվում են և հանգեցնում են նրան, որ ընկերությունը թողարկում է կապիտալի գործիքներ կազմակերպության կրեդիտորին՝ ֆինանսական պարտավորությունն ամբողջությամբ կամ մասամբ մարելու նպատակով. Այն պահանջում է, որպեսզի օգուտը կամ վնասը ճանաչվեն ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, որը չափվում է ֆինանսական պարտավորության մնացորդային արժեքի և թողարկված կապիտալ գործիքների իրական արժեքի տարբերությամբ: Եթե թողարկված կապիտալ գործիքների իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, ապա կապիտալի գործիքները պետք է չափվեն՝ մարված ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի չափով: Չի ակնկալվում, որ այս մեկնաբանության կիրառումը կազդի Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 1 (փոփոխություն) Սահմանափակ ազատում համեմատելի ՖՀՄՍ 7-ից. Բացահայտումներ առաջին անգամ կիրառողների համար

ՖՀՄՍ 1-ում կատարված փոփոխությունը թույլ է տալիս այն առաջին անգամ կիրառողներին ազատվել այն համադրելիներից, որոնք հասանելի են նրանց, ովքեր արդեն օգտագործում են ՖՀՄՍ-ները՝ բարելավումներ ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ բացահայտումներն (ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ) առաջին անգամ կիրառելիս: Ուժի մեջ է 2010թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՍ 7 (փոփոխություններ) Ֆինանսական ակտիվների փոխանցում

Փոփոխության նպատակն է օգնել ֆինանսական հաշվետվություններ օգտագործողներին գնահատելու ֆինանսական ակտիվների գծով բարդ փոխանցումների ռիսկայնությունը և այս ռիսկերի ազդեցությունը կազմակերպության ֆինանսական վիճակի վրա: Պահանջվող լրացուցիչ բացահայտումները նախատեսված են տեղեկատվության տրամադրման համար, որոնք թույլ են տալիս օգտագործողներին՝

- Հասկանալ ոչ ամբողջապես ապահանջվող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի և դրա հետ կապված պարտավորության միջև հարաբերությունը
- Գնահատել ամբողջապես ապահանջված ֆինանսական ակտիվներում հաշվետու կազմակերպության անընդհատ ներգրավվածության հետ կապված ռիսկերը և դրանց բնույթը

Այս փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել 2010թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ 24 (վերափոխված) Կապակցված կողմերի բացահայտում

ՀՀՄՍ 24 (վերափոխված) ստանդարտը փոխարինում է 2003թ.-ին լույս տեսած ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտին: Վերափոխված ստանդարտը պարզաբանում և պարզեցնում է կապակցված կողմերի սահմանումը և ազատում է կառավարության հետ կապված կազմակերպություններին բացահայտել կառավարության և կառավարության հետ կապված կազմակերպությունների հետ կատարված բոլոր գործառնությունների վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվությունը: Վերափոխված ՀՀՄՍ 24 ստանդարտը ուժի մեջ է մտնում 2011թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Վաղ կիրառումը, ամբողջական կամ մասնակի, թույլատրվում է:

ՖՀՄՍ 1 (փոփոխություն) Խիստ գնաճ և առաջին անգամ կիրառողների համար սահմանված ամսաթվերի հեռացում

ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է երկու սահմանափակ փոփոխություններ ՖՀՄՍ 1՝ «Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների առաջին անգամ կիրառում» նկատմամբ: Առաջին փոփոխության համաձայն ֆիքսված ամսաթվի դրույթը «2004թ. հունվարի 1» փոխարինվում է «ՖՀՄՍ-ներին անցման ամսաթվով», այդպիսով չպարտավորեցնելով առաջին անգամ ՖՀՄՍ-ներ կիրառող կազմակերպություններին վերահաշվարկել ՖՀՄՍ-ներին անցման ամսաթվին նախորդող ժամանակաշրջանում կատարված գործառնությունները: Երկրորդ փոփոխությունը տրամադրում է ցուցումներ, թե ինչպես տվյալ կազմակերպությունը պետք է ներկայացնի ֆինանսական հաշվետվությունները՝ համաձայն ՖՀՄՍ-ների, այն ժամանակաշրջանից հետո, երբ կազմակերպությունն ի վիճակի չէր կիրառել ՖՀՄՍ-ները, քանի որ վերջինիս գործառնական արտարժույթը ենթակա էր խիստ գնաճի: Ուժի մեջ է մտնում 2011թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ 12 (փոփոխություն) Հիմքում ընկած ակտիվների վերականգնում

ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է սահմանափակ շրջանակներում փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12 «Շահութահարկի» նկատմամբ, որոնք կիրառելի են միայն այն դեպքում, երբ կազմակերպությունն ընտրում է իրական արժեքի մոդելը ՀՀՄՍ 40 «Ներդրումային գույք»-ում: Փոփոխությունները ներկայացնում են հերքելի ենթադրություն, որ մնան հանգամանքներում ներդրումային գույքը ամբողջապես վերականգնվում է վաճառքի միջոցով: Ուժի մեջ է մտնում 2012թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՍԿ 14 (փոփոխություն) «Նվազագույն ֆինանսավորման պահանջի կանխավճար»՝ թողարկված 2009թ. նոյեմբերին

Փոփոխությունները ճշգրտում են ՖՀՄՍԿ 14-ի չկանխատեսված հետևանքը՝ «ՀՀՄՍ 19 – Սահմանափակում սահմանված հատուցումների ակտիվի նկատմամբ, նվազագույն ֆինանսավորման պահանջները և դրանց փոխազդեցությունը»: Առանց փոփոխությունների, կազմակերպություններին չի թույլատրվում նվազագույն ֆինանսավորմանն ուղղված որոշ կամավոր կանխավճարներ ճանաչել որպես ակտիվ: Սա չէր ենթադրվում այն ժամանակ, երբ թողարկվում էր ՖՀՄՍԿ 14-ը, իսկ փոփոխությունները լուծում են խնդիրը: Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2011թ. հունվարի 1-ին սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրելի է:

Փոփոխությունները պետք է կիրառվեն հետընթաց ամենավաղ համեմատական տարեկան ժամանակաշրջանի համար:

ՖՀՄՄ 9 Ֆինանսական գործիքներ

ՀՀՄՄԽ-ն նպատակ ունի փոխարինել ՀՀՄՄ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը», ամբողջապես: Փոխարինող ստանդարտը (ՖՀՄՄ 9) թողարկվում է փուլերով: Մինչ այսօր, լույս են տեսել ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչման, դասակարգման, չափման և ապաճանաչման գլուխները: Այս գլուխներն ուժի մեջ են մտնում 2013թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Արժեզրկման մեթոդոլոգիայի և հեջավորման հաշվառման հետ կապված գլուխները դեռ մշակման փուլում են:

Ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի այս փոփոխության հնարավոր ամբողջական ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Այնուամենայնիվ, սկզբնական գնահատումներն այն են, որ փոփոխությունը կարող է ազդել Բանկի՝ իր վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական ակտիվների հաշվառման վրա, քանի որ ՖՀՄՄ 9 թույլատրում է իրական արժեքի փոփոխություններից օգուտների և վնասների ճանաչումը այլ համապարփակ եկամուտներում, միայն եթե դրանք վերաբերում են առևտրային նպատակներով չպահվող կապիտալի գործիքներում ներդրումներին:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային ներդրումների իրական արժեքով հաշվառվող օգուտը կամ վնասը, օրինակ, կճանաչվի ուղղակիորեն եկամուտների և ծախսերի մասին հաշվետվությունում: Ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանում, Բանկը ճանաչել է այլ համապարփակ եկամուտ բաժնում 186,985 հազ. ՀՀ դրամի վնաս: Կլինեն ֆինանսական ակտիվների միայն երկու դասեր՝ չափվող միայն ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով:

Տարեկան բարեփոխումներ 2010թ. համար (ուժի մեջ է մտել 2010թ. հուլիսի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո)

ՀՀՄՄԽ-ն թողարկել է 2010 թվականի *ՖՀՄՄ բարեփոխումները*: Այս փոփոխությունների մեծ մասը ուժի մեջ են մտնում 2010թ. հուլիսի 1-ին կամ 2011թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: 2010թ. բարեփոխումները փոփոխում են որոշ դրույթներ ՖՀՄՄ1, ՖՀՄՄ 3Վ, ՖՀՄՄ 7, ՀՀՄՄ1, ՀՀՄՄ 27, ՀՀՄՄ 34 և ՖՀՄՄԿ13-ում: Բանկի առաջնային գնահատումները ցույց են տալիս, որ 2010թ. փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, բացառությամբ ֆինանսական գործիքների բացահայտման պահանջների, որոնք մեղմացնում են բացահայտման ենթակա հետևյալ պահանջները.

- ֆինանսական ակտիվների մնացորդային արժեքները, որոնք այլ կերպ կլինեին ժամկետանց կամ արժեզրկված, որոնց ժամկետները վերանայվել են
- վարկային ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական գործիքների համար, որոնց մնացորդային գումարը լավագույնն է ներկայացնում վարկային ռիսկի առավելագույն չափը
- Ժամկետանց կամ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով վերցրած գրավների իրական արժեքի գնահատումը և նկարագրությունը

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Չուտ առևտրային եկամուտ

Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

4.2 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմ. 2010	31 դեկտեմ. 2009
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	363.44	377.89
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	481.16	542.23

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային վճարումները, ապա հարկվող շահույթը կամ կորուստը հիմնվում են մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ դիրք հարկային օրենսդրությունը արտածելու և հարկային հաշվարկումները վերանայելու համար: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային վերանայումը կարող է ներառել վերանայման տարվան անմիջապես հաջորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային վերանայումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բառառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամանակաշրջանների համար բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների մասն դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

*Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող
ֆինանսական ակտիվներ*

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Իրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժույթային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են

դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառու կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, գուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական

ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Վերանայված վարկեր

Որտեղ հնարավոր է, Բանկն փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը: Մա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեզրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, կապիտալից վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ

համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեկշռվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.11 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է հաշվեկշռում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում հաշվեկշռում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Չուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.12 Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձատու

Ֆինանսական վարձակալության սկզբում Բանկը ֆինանսական վարձակալությամբ տրամադրած ակտիվները հաշվառում է ներդրումների գուտ գումարով: Այս գործառնությունները ներկայացվում են որպես հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ: Ֆինանսական եկամուտը ճանաչվում է վարձակալության ընթացքում այնպես, որ ապահովի անփոփոխ պարբերական դրույք վարձակալության շրջանակներում չմարված գուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսերը ներառվում են ստացվելիք գումարների սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

4.13 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	4	25
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Գույք և գրասենյակային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	2-5	33.33-20

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Բանկը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքում ճանաչում է կապիտալ բնույթի ծախսումները, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարվում են ճանաչման չափանիշները: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ նուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.14 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.15 Ներգրված միջոցներ

Ներգրված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես

պարտավորությունների ապահանջման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.16 Կենսաթոշակներ

Բանկում, աշխատակիցների աշխատավարձի հիման վրա հաշվարկված որոշակի տոկոսը Հայաստանի Հանրապետության պետական կենսաթոշակային համակարգին փոխանցելուց բացի, այլ հատուկ կենսաթոշակային հիմնադրամ չի ձևավորվում: Նշված համակարգին հատկացումների հետ կապված ծախսերը արտացոլվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջանում, որին դրանք վերաբերվում են: Բացի այդ, Կազմկերպությունը չունի կենսաթոշակային այլ վճարներ և հաշվեգրում պահանջող այլ նշանակալի փոխհատուցվող վճարներ:

4.17 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրող փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.18 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.19 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Մովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Գնված սեփական բաժնետոմսեր

Երբ Բանկը գնում է Բանկի բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությանը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վաճառվում են երրորդ կողմին կամ վերաթողարկվում են,

ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում: Գնված բաժնետոմսերը հաշվառվում են միջին կշռված արժեքով:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

4.20 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվեկշռում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Ածանցյալ գործիքներ

2010 թվականի ընթացքում բանկի ղեկավարությունը փոխարկային գործառնությունների իրականացման փորձի արդյունքում փոխել է իր դատողությունները դրանց դասակարգման վերաբերյալ և որոշել փոխարկային գործառնությունների հետագա հաշվառումն իրականացնել ածանցյալ գործիքների հաշվառմանը համաձայն, այլ ոչ թե որպես ավանդային գործառնություններ: Գնահատման փոփոխությունն իրականացվել է առաջընթաց և հետևաբար նախորդ տարվա հաշվեկշռային հոդվածները չեն փոփոխվել: Հակառակ դեպքում 2009 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակտիվները և պարտավորությունները կնվազեին 704,718 հազար դրամ գումարով՝ կապված պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ հողվածի այլ հաշիվներում և պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ հողվածի այլ պարտավորություններում արտացոլված կարճաժամկետ ավանդների հաշվանցմամբ:

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ փոխկապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստներ

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 28 ծանոթագրությունը:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	1,705,716	1,213,001
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	1,418,670	1,133,049
Ֆակտորինգից եկամուտներ	126,390	94,777
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	41,332	60,288
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	11,587	8,683
Եկամուտներ երաշխիքներից	12,458	2,819
Այլ տոկոսային եկամուտներ	-	543
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3,316,153	2,513,160

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Հաճախորդների հաշիվներ	750,070	606,349
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	360,238	141,084
Ռեպո գործառնություններ	471,994	497,486
Այլ տոկոսային ծախսեր	1,202	-
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	1,583,504	1,244,919

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Դրամարկղային գործառնություններ	20,217	15,415
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	27,383	22,877
Բրոքերային գործառնություններ	27,562	29,572
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	14,882	5,153
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	2,853	2,866
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	92,897	75,883

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	6,047	9,097
Այլ ծախսեր	7,002	9,069
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	13,049	18,166

8 Չուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	99,533	109,063
Ածանցյալ գործիքներից զուտ վնաս	(30,573)	(46,102)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	68,960	62,961

	2010	2009
Հազար ՀՀ դրամ		
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	99,533	109,063

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	61,514	27,323
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից եկամուտներ	-	27,567
Եկամուտներ գրավի օտարումից	6,100	-
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթի փոխարկումից զուտ եկամուտ	-	19,115
Շահաբաժիններից եկամուտ	4,209	367
Հիմնական միջոցների օտարումից եկամուտ	140	-
Այլ եկամուտ	2,502	558
Ընդամենը այլ եկամուտներ	74,465	74,930

10 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Վշխատավարձ և այլ վճարներ	446,250	384,575
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ	34,197	31,852
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	480,447	416,427

11 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	28,473	18,101
Գովազդի ծախսեր	6,540	5,683
Գործուղման ծախսեր	7,709	7,802
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	49,525	46,779
Վարձակալության գծով ծախսեր	-	19,000
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	19,101	13,624
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	13,727	10,200
Անվտանգության գծով ծախսեր	7,770	7,224
Ներկայացուցչական ծախսեր	15,209	22,280
Գրասենյակային ծախսեր	7,029	8,216
Վճարված տուգանքներ	676	389
Հիմնական միջոցների օտարումից կորուստներ	-	36
Ապահովագրության գծով ծախսեր	11,172	1,489
Թարմարժեք մետաղներով գործառնություններից ծախսեր	2,314	-
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս	9,015	-
Այլ ծախսեր	23,836	15,304
Ընդամենը այլ ծախսեր	202,096	176,127

12 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Ընթացիկ հարկ	215,775	134,058
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	15,941	(910)
Հետաձգված հարկ	20,855	(5,744)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	252,571	127,404

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2009թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	2010	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2009	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	1,205,562		687,722	
Շահութահարկ 20% դրույքաչափով	241,112	20	137,544	20
Զիարկվող եկամուտներ	(3,431)	-	(73)	-
Զնվազեցվող ծախսեր	1,248	-	1,669	-
(Դրական)/բացասական փոխարժեքային տարբերություն	1,803	-	(3,823)	(1)
Այլ արտոնություններ	(4,102)	-	(7,003)	(1)
Նախորդ տարվա շահութահարկի ճշգրտում	15,941	1	(910)	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	252,571	21	127,404	18

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված		Սեփական կապիտալում ճանաչված	2010
	2009			
Այլ պարտավորություններ	3,190	1,266	-	4,456
Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ	4,020	(4,020)	-	-
Վաճառքի համար նատչելի արժեթղթերի իրական արժեքի ճշգրտում	37,999	-	(1,834)	36,165
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	45,209	(2,754)	(1,834)	40,621
Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ	-	(4,753)	-	(4,753)
Կուտակված եկամուտ	-	(9,240)	-	(9,240)
Այլ ակտիվներ	(3,900)	(722)	-	(4,622)
Այլ պահուստներ	(2,314)	(3,386)	-	(5,700)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(6,214)	(18,101)	-	(24,315)
Ձուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	38,995	(20,855)	(1,834)	16,306

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված		Սեփական կապիտալում ճանաչված	2009
	2008			
Այլ պարտավորություններ	2,005	1,185	-	3,190
Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ	-	4,020	-	4,020
Վաճառքի համար նատչելի արժեթղթերի իրական արժեքի ճշգրտում	29,932	-	8,067	37,999
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	31,937	5,205	8,067	45,209
Այլ ակտիվներ	(5,917)	2,017	-	(3,900)
Այլ պահուստներ	(836)	(1,478)	-	(2,314)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(6,753)	539	-	(6,214)
Ձուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	25,184	5,744	8,067	38,995

13 Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Կանխիկ դրամական միջոցներ	390,989	302,907
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	3,649,979	1,727,214
Դրամական միջոցներ և ՀՀ ԿԲ-ում մնացորդներ	4,040,968	2,030,121
Դրամական միջոցների հոսքերում ներառված կանխիկ դրամական միջոցներ և հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	4,040,968	2,030,121
Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ (ծանոթ. 15)	691,956	566,872
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,732,924	2,596,993

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Կանխիկ դրամական միջոցներ	390,989	302,907

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 8%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 12 %-ի չափով: Այդ միջոցները 31.12.10թ. դրությամբ կազմում են 1,569,604 հազար դրամ (31.12.09թ. դրությամբ՝ 1,273,183 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2010թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները.

- վարկի մարում անշարժ գույքի տրամադրման միջոցով 13,800 հազար դրամ գումարով (2009թ.՝ 39,700 հազ. դրամ):

14 Թանկարժեք մետաղներ

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Ոսկի	150,584	-
Արծաթ	3,201	-
Ընդամենը թանկարժեք մետաղներ	153,785	-

15 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Թղթակցային հաշիվներ	691,956	566,872
Ներառվում է դրամական միջոցների հոսքեր մասին հաշվետվությունում	691,956	566,872
Վարկեր և ավանդներ	1,304,550	1,320,228
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	2,190,381	13,541
Այլ հաշիվներ	181,554	695,126
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,368,441	2,595,767

31.12.10թ. դրությամբ 1,411,654 հազար դրամ գումարը կամ թղթակցային հաշիվների, ավանդների և այլ պահանջների 32%-ը կենտրոնացված են երկու բանկերում (2009թ. 983,420 հազար դրամ կամ 38%-ը՝ մեկ բանկում):

31.12.10թ. դրությամբ վարկեր և ավանդներ տողում ներառված են Բանկի կողմից տրամադրված երաշխիքային գումարները 122,778 հազար դրամ գումարով (2009թ. 133,230 հազար դրամ) միջազգային շուկաներում առևտրային գործարքներ իրականացնելու համար:

31.12.10թ. դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2010		2009	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	2,212,540	2,190,381	14,183	13,541
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերով գնված արժեթղթեր	2,212,540	2,190,381	14,183	13,541

16 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2010			2009		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք
Առևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքներ						
Սվոփեր- տեղական արժույթ	727,835	9	2,866	-	-	-
Սվոփեր-արտարժույթային	2,421,026	20,635	7,850	-	-	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ և այլ առևտրային պարտավորություններ	3,148,861	20,644	10,716	-	-	-

Արտարժույթային սվոփերից 1,304,983 հազ. դրամ պայմանական գումարով պայմանագրերը կնքված են օտարերկրյա գործընկերների հետ:

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Վարկեր	12,863,996	9,767,357
Ֆակտորինգ	426,350	689,003
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	7,799	39,325
Ֆինանսական վարձակալություն	4,497	-
Այլ	980	10,005
	13,303,622	10,505,690
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(269,001)	(128,900)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13,034,621	10,376,790

31.12.10թ. դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերում և փոխատվություններում ներառված հաշվեզրված տոկոսային եկամուտը կազմում է 116,997 հազար դրամ (2009թ.՝ 77,882 հազար դրամ):

31.12.10թ. դրությամբ Բանկի կողմից թվով 10 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապված անձանց տրամադրված վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 4,909,460 հազար դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 37 %-ը (2009թ՝ 4,702,228 հազար դրամ կամ 45 %): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 109,974 հազար դրամ (2009թ.՝ 47,022 հազար դրամ):

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

	2010	2009
Հազար ՀՀ դրամ		
Արդյունաբերություն	5,168,308	4,771,515
Գյուղատնտեսություն	1,355,731	128,755
Շինարարություն	966,982	129,196
Առևտուր	1,764,731	2,096,257
Սպառողական	214,404	113,891
Հիփոթեքային	847,637	792,554
Տրանսպորտ և կապ	483,971	208,642
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	836,651	591,844
Այլ	1,665,207	1,673,036
	13,303,622	10,505,690
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(269,001)	(128,900)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	13,034,621	10,376,790

Վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ								2010
	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	Ընդամենը
2010թ. հունվարի 1 դրությամբ	71,559	1,287	1,292	20,962	1,139	7,926	24,735	128,900
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	(50,941)	12,270	8,312	40,261	979	3,970	27,677	42,528
Դուրսգրում	-	-	-	(43,694)	-	-	-	(43,694)
Վերադարձ	141,267	-	-	-	-	-	-	141,267
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	161,885	13,557	9,604	17,529	2,118	11,896	52,412	269,001
Անհատական արժեզրկում համախառն արժեզրկում	120,214	-	-	-	-	4,018	25,464	149,696
	41,671	13,557	9,604	17,529	2,118	7,878	26,948	119,305
	161,885	13,557	9,604	17,529	2,118	11,896	52,412	269,001
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես զնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	975,477	-	-	-	-	54,955	270,298	1,300,730

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	2009
								Ընդամենը
2009թ. հունվարի 1 դրությամբ	41,530	-	1,137	20,937	905	10,402	22,297	97,208
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	298,308	1,287	155	25	234	(2,476)	2,438	299,971
Դուրսգրում	(268,279)	-	-	-	-	-	-	(268,279)
Վերադարձ	-	-	-	-	-	-	-	-
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>71,559</u>	<u>1,287</u>	<u>1,292</u>	<u>20,962</u>	<u>1,139</u>	<u>7,926</u>	<u>24,735</u>	<u>128,900</u>
Խմբային արժեզրկում	<u>71,559</u>	<u>1,287</u>	<u>1,292</u>	<u>20,962</u>	<u>1,139</u>	<u>7,926</u>	<u>24,735</u>	<u>128,900</u>

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Պետական ձեռնարկություններ	1,328,689	885,903
Մասնավոր ձեռնարկություններ	9,033,250	7,333,974
Ֆիզիկական անձիք	2,329,108	1,884,534
Անհատ ձեռնարկատերեր	612,575	401,279
	<u>13,303,622</u>	<u>10,505,690</u>
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(269,001)	(128,900)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	<u>13,034,621</u>	<u>10,376,790</u>

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Առևտրային	754,801	387,317
Հիփոթեքային	662,639	776,146
Սպառողական	179,828	87,795
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	33,485	27,018
Այլ	698,355	606,258
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր	<u>2,329,108</u>	<u>1,884,534</u>

31.12.10թ. դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2010		2009	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
Ֆինանսաների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	7,794	7,799	38,967	39,325
Ընդամենը գնված արժեթղթեր և հետգնման պայմանագրերով տրամադրված վարկեր	7,794	7,799	38,967	39,325

Ֆինանսական վարձակալության գծով տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ		
Մինչև 1 տարի	2,275	-
1-5 տարի	3,408	-
	5,683	
Ֆինանսական վարձակալության գծով չվաստակած ապագա ֆինանսական եկամուտ	(1,186)	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումներ	4,497	-

Ֆինանսական վարձակալության գծով արժեզրկումից պահուստները ներառված են վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստում և 31.12.10թ. դրությամբ կազմում են 44,0 հազար դրամ:

Ֆինանսական վարձակալության գծով ենթադրվող տոկոսադրույքը կազմում է 20%:

Ինչպես նշված է 30 ծանոթագրությունում, 31.12.10թ. և 31.12.09թ. դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 32 ծանոթագրությունում:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ վարկային, արժուքային, իրացվելիության և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 33 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը փոխկապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 29 ծանոթագրությունում:

18 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Գնանշվող ներդրումներ		
Բաժնեմասային արժեթղթեր	16,522	21,956
Այլ երկրների պետական պարտատոմսեր	-	10,905
	16,522	32,861
Չգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	54,651	60,572
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	6,813,375	5,916,093
ՀՀ ոչ պետական պարտքային արժեթղթեր	462,526	762,407
	7,330,552	6,739,072
Ընդամենը ներդրումներ	7,347,074	6,771,933

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ.

Չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

Բոլոր չգնանշված վաճառքի համար մատչելի բաժնեմասային արժեթղթերը գրանցված են ինքնարժեքով, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել: Այս ներդրումների համար չկա գնանշվող շուկա և Բանկը նախատեսում է դրանք պահել երկար ժամկետով:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2010		2009	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	12.00-14.04	2012-2014	7.88-13.90	2010-2028
Ոչ պետական պարտատոմսեր	9.50-11.00	2011	9.00-12.00	2009-2011
Այլ երկրների պետական պարտատոմսեր	-	-	8.25	2011

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 5,320,918 հազար դրամով իրական արժեքով (2009թ.՝ 7,070,431 հազար դրամ) վաճառվել են երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով՝ 3 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 26):

19 Հիմնական միջոցներ

	Հոդ և շենքեր	Համակար գչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասեն- յակային սարքա- վորում	Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում	Ընդամենը
ՍԿԶԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ						
Սկզբնական արժեք 2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	76,900	22,071	22,285	245,000	366,256
Ավելացում	-	49,896	5,600	51,807	306,916	414,219
Օտարում	-	(2,911)	-	(1,446)	(91)	(4,448)
Վերադասակարգում	551,825	-	-	-	(551,825)	-
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	551,825	123,885	27,671	72,646	-	776,027
Ավելացում	-	5,406	212	3,333	-	8,951
Օտարում	-	(8,277)	-	(358)	-	(8,635)
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	551,825	121,014	27,883	75,621	-	776,343
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ						
2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	50,706	12,994	12,664	-	76,364
Հատկացումներ	6,131	15,469	5,271	7,552	-	34,423
Օտարում	-	(2,647)	-	(1,001)	-	(3,648)
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,131	63,528	18,265	19,215	-	107,139
Հատկացումներ	18,394	21,034	4,370	14,146	-	57,944
Օտարում	-	(8,277)	-	(331)	-	(8,608)
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24,525	76,285	22,635	33,030	-	156,475
ՄԱՑՈՐԴԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ						
Հաշվեկշիռային արժեք 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	527,300	44,729	5,248	42,591	-	619,868
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	545,694	60,357	9,406	53,431	-	668,888
2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	26,194	9,077	9,621	245,000	289,892

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ Բանկի շենքի իրական արժեքը մոտ է դրա հաշվեկշռային արժեքին:

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

31 դեկտեմբեր 2010թ. դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 50,001 հազար դրամ (2009թ. 44,412 հազար դրամ):

20 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Ընդամենը
ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ		
2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	58,661	58,661
Ավելացում	-	-
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	58,661	58,661
Ավելացում	15,030	15,030
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	73,691	73,691
ԱՍՈՐՏԻԶԱՑԻԱ		
2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	10,896	10,896
Մասհանումներ	5,912	5,912
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,808	16,808
Մասհանումներ	6,529	6,529
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	23,337	23,337
ՄԱՑՈՐԴԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ		
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	50,354	50,354
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	41,853	41,853
2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	47,765	47,765

21 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	24,624	7,637
Բռնագանձված գույք	13,800	39,700
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	6,630	6,246
Պահեստ	3,029	900
Այլ ակտիվներ	143,150	-
Ընդամենը այլ ակտիվներ	191,233	54,483

31 դեկտեմբեր 2010թ. դրությամբ այլ ակտիվները իրենցից ներկայացնում են «Արցախ» ՀԷԿ-ի բաժնետոմսերի լրացուցիչ տեխաբաշխման արդյունքում Բանկի կողմից ձեռք բերված արժեթղթերի դիմաց կատարված վճարը: Քանի որ 31 դեկտեմբեր 2010թ. դրությամբ դեռևս բաժնետոմսերի ձեռք բերումը չէր ստացել համապատասխան փաստաթղթավորում, նշված գումարը հաշվառվել է որպես այլ ակտիվ:

22 Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Ստորադաս փոխառություն	2,007,990	2,007,990
Այլ վարկեր և փոխառություններ	637,531	630,672
Ռեպո համաձայնագրեր	3,015,744	5,203,491
Ընդամենը պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	5,661,265	7,842,153

Այլ վարկերը և փոխառությունները ներառում են 637,531 հազար դրամ գումարով «Գերմանա-Հայկական հիմնադրամ»-ի «Վերականգնվող էներգիայի զարգացում» վարկային ծրագրի շրջանակներում ներգրավված վարկը (2009թ.՝ 630,672 հազար դրամ):

Ստորադաս փոխառությունը տրված է 29.10.2009 թվականին, որի մարման ժամկետը սահմանված է 29.10.2014թ.: Տոկոսադրույքը կազմում է 7.5%:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2009: ոչինչ):

23 Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	2,224,899	1,787,879
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	1,671	3,114
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	328,532	150,189
Վարկեր և ավանդներ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	4,195,776	2,027,761
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	1,186,012	-
Այլ պարտավորություններ	-	705,177
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,936,890	4,674,120

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը իրենցից ներկայացնում են Վերակառուցման և Ջարգացման Եվրոպական Բանկից ստացված վարկերը:

Բանկերից բոլոր ավանդները ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2009: ոչինչ):

24 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Կառավարություն		
ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	1,048,447	308,725
Այլ պարտավորություններ	20,119	-
	1,068,566	308,725
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	1,684,661	1,204,926
Ժամկետային ավանդներ	6,184,767	4,486,387
Այլ պարտավորություններ	-	11,656
	7,869,428	5,702,969
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	826,507	389,102
Ժամկետային ավանդներ	2,549,025	2,501,467
	3,375,532	2,890,569
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	12,313,526	8,902,263

Վարկերը և ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերը իրենցից ներկայացնում են «Տնտնետության կայունության վարկավորման» ծրագրի շրջանակներում ստացված միջոցները:

31 դեկտեմբեր 2010թ. դրությամբ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ընթացիկ և ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով համապատասխանաբար 207,384 հազար դրամ գումարով (2009թ. 164,134 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

31 դեկտեմբեր 2010թ. դրությամբ Բանկի ամենամեծ երեք հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը (ներառյալ փոխկապակցված անձինք, տես ծանոթ. 29) կազմում է 7,437,126 հազար դրամ (2009թ. 5,609,457 հազար դրամ) կամ հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարի 66%. (2009թ. 65%):

25 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Վճարվելիք գումարներ	32,563	7,173
Պարտավորություններ հարկերի և այլ պարտադիր վճարների գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	17,555	1,724
Վճարվելիք գումարներ ֆակտորինգի գծով	10,686	53,820
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	-	1,250
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	21,382	15,945
Այլ	1,948	-
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	84,134	79,912

26 Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2010	2009	2010	2009
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր (ծանոթ. 18, 22,23)	5,320,918	7,070,431	5,240,643	6,991,370
	5,320,918	7,070,431	5,240,643	6,991,370

27 Սեփական կապիտալ

2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 7,002,000 հազ. դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 11,670 բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 600,0 հազ. դրամ անվանական արժեքով:

Բանկի միակ բաժնետեր է հանդիսանում շվեյցարացի գործարար Վարդան Սիրմաքետը:

2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

28 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտը աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով և լրացումներով: Վերջիններս երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Հաճախ հարկային մարմինները ներկայացնում են պահանջներ այնպիսի գործարքների կամ հաշվառման մեթոդների նկատմամբ, որոնց նկատմամբ նախկինում դիտողություններ չեն եղել: Դրա հետևանքով կարող են առաջանալ լրացուցիչ տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումները կարող են ընդգրկել հաշվետու տարվան անմիջապես նախորդող 3 տարի ժամանակաշրջան, սակայն որոշ պայմաններում ստուգումները կարող են ընդգրկել ավելի վաղ ժամանակաշրջաններ:

Դեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

31 դեկտեմբեր 2010թ. և 2009թ. դրությամբ Բանկի նկատմամբ չի եղել որևէ դատական հայց: Հետևաբար Բանկի կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստավորումներ չեն կատարվել:

Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում հաշվեկշռում:

Դեկտեմբերի 31 դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Չօգտագործված վարկային գծեր	1,430,245	761,078
Ակրեդիտիվներ	-	25,745
Տրամադրված երաշխիքներ	1,419,495	370,071
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	2,849,740	1,156,894

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Այնուամենայնիվ, 2010-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկին սեփականության իրավունքով պատկանող շենքը և փոխադրամիջոցները ապահովագրված են: Բանկն ունի ապահովագրություն մաս բանկային ընդհանուր պարտավորվածությունների, էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործությունների և մասնագիտական պատասխանատվության համար: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2005թ. Բանկը հանդիսանում է ավանդների պարտադիր ապահովագրական համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 4,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 2,000 հազար դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սննկացման և բանկային արտոնագրի հետ կանչման դեպքում:

29 Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Փոխկապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում միակ բաժնետերը՝ շվեյցարացի գործարար Վարդան Սիրմաքետը:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	2010		2009	
	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	-	274,413	-	187,493
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	628,548	249,995	-	386,380
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	-	(252,614)	-	(299,460)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	628,548	271,794	-	274,413
Արժեզրկումից պահուստ	(6,285)	(2,718)	-	(2,744)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	622,263	269,076	-	271,669
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	43,282	24,629	-	16,897
Վարկերի կորուստի գծով ծախս/(հակադարձում)	6,285	(26)	-	232
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	5,606,206	83,381	6,085,808	69,038
Տարվա ընթացքում մուտքեր	16,426,808	1,587,081	31,354,290	1,673,472
Տարվա ընթացքում ելքեր	(14,599,787)	(1,530,222)	(31,833,892)	(1,659,129)
Ավանդներ 31 դեկտեմբերի դրությամբ	7,433,227	140,240	5,606,206	83,381
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	574,515	1,789	116,512	1,420
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	331,508	-	1,043,921	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված	3,572,821	-	5,813,935	-
Տարվա ընթացքում մարված	(3,158,355)	-	(6,526,348)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	745,974	-	331,508	-
Տոկոսային եկամուտ	6,565	-	16,201	-
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	595	-	3,462	-
Տարվա ընթացքում մուտքեր	5,160,965	-	5,487,190	-
Տարվա ընթացքում ելքեր	(5,160,867)	-	(5,490,057)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	693	-	595	-
Տոկոսային ծախսեր	398	-	389	-
Տրված երաշխիքներ	53,647	7,226	37,789	7,558
Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	3,473	1,261	2,130	1,399
Այլ եկամուտ	4	-	4	6

Դեկլարար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

2010

2009

Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	312,233	257,815
Հատկացումներ կենսաթոշակային հիմնադրամին	19,611	16,674
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	331,844	274,489

Ղեկավար անձնակազմին և փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 2010թ-ից մինչև 2024թ. ընկած ժամանակահատվածում ընթացքում և դրանց միջին տոկոսադրույքը կազմում է 12% (2009թ.՝ 11%):

30 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները, որոնք հաշվեկշռում արտացոլված չեն իրենց իրական արժեքով, համապատասխան մնացորդային արժեքների հետ միասին ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2010		2009	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	4,040,968	4,040,968	2,030,121	2,030,121
Թանկարժեք մետաղներ	153,785	153,785	-	-
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,368,441	4,368,441	2,595,767	2,595,767
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13,034,621	13,034,621	10,376,790	10,376,790
Այլ ակտիվներ	143,150	143,150	-	-
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ՀՀ կենտրոնական բանկի նկատմամբ	5,661,265	5,661,265	7,842,153	7,842,153
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,936,890	7,936,890	4,674,120	4,674,120
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	12,313,526	12,313,526	8,902,263	8,902,263

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և գեղջվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է իրենց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք գեղջվում են նման վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ

ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 9.5% մինչև 24% տարեկան և հիմնականում համընկնում են ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքներին:

Այլ փոխառություններ

Ֆիքսված և չգնանշվող տոկոսադրույքներով ավանդների և փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը սահմանվում է, ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են մնանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր պարտքային գործիքների տոկոսադրույքներով: Ֆիքսված տոկոսադրույքով ավանդների և փոխառությունների տոկոսադրույքները հիմնականում համընկնում են ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքներին:

31.1 Իրական արժեքի հիերարխիա

Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված)։

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող)։

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ)։

Հազար ՀՀ դրամ				2010
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Գնանշվող բաժնեմասային արժեթղթեր և պարտատոմսեր	16,522	-	-	16,522
Չգնանշվող պարտատոմսեր	-	7,275,901	-	7,275,901
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	5,320,918	-	5,320,918
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	20,644	-	20,644
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆ	16,522	12,617,463	-	12,633,985
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	10,716	-	10,716
ԸՆԴԱՄԵՆՆ	-	10,716	-	10,716
Չուտ իրական արժեք	16,522	12,606,747	-	12,623,269

Հազար ՀՀ դրամ				2009
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Գնանշվող բաժնեմասային արժեթղթեր և պարտատոմսեր	32,861	-	-	32,861
Չգնանշվող պարտատոմսեր	-	6,678,500	-	6,678,500
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	7,070,431	-	7,070,431
ԸՆԴԱՄԵՆՆ	32,861	13,748,931	-	13,781,792

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Չզնանշվող ՀՀ բաժնենասային ներդրումներ

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը չզնանշվող ՀՀ բաժնենասային արժեթղթերում չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Սեփական կապիտալի այս ներդրումների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծան. 18-ը:

32 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 33.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	4,040,968	-	-	4,040,968	-	-	-	4
Թանկարժեք մետաղներ	153,785	-	-	153,785	-	-	-	4
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,235,457	8,046	96,591	4,340,094	28,347	-	28,347	4
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	20,644	-	-	20,644	-	-	-	13
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	127,283	819,573	3,587,737	4,534,593	7,570,414	929,614	8,500,028	13
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	223,321	462,526	-	685,847	2,572,541	4,088,686	6,661,227	7
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	5,320,918	-	5,320,918	-	-	-	5
Այլ ակտիվներ	143,150	-	-	143,150	-	-	-	13
	<u>8,944,608</u>	<u>6,611,063</u>	<u>3,684,328</u>	<u>19,239,999</u>	<u>10,171,302</u>	<u>5,018,300</u>	<u>15,189,602</u>	<u>34</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	1,064,984	1,996,226	27,845	3,089,055	2,382,342	189,868	2,572,210	5
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,688,869	1,836,325	1,684,816	7,210,010	726,880	-	726,880	7
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	10,716	-	-	10,716	-	-	-	13
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,691,659	438,215	2,779,940	5,909,814	6,403,712	-	6,403,712	12
	<u>7,456,228</u>	<u>4,270,766</u>	<u>4,492,601</u>	<u>16,219,595</u>	<u>9,512,934</u>	<u>189,868</u>	<u>9,702,802</u>	<u>25</u>
Զուտ դիրք	<u>1,488,380</u>	<u>2,340,297</u>	<u>(808,273)</u>	<u>3,020,404</u>	<u>658,368</u>	<u>4,828,432</u>	<u>5,486,800</u>	<u>8</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>1,488,380</u>	<u>3,828,677</u>	<u>3,020,404</u>		<u>3,678,772</u>	<u>8,507,204</u>		

Հազար ՀՀ դրամ

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրագու մար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	0
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	2,030,121	-	-	2,030,121	-	-	-	2
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,331,537	-	190,874	2,522,411	73,356	-	73,356	2
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	881,863	-	990,453	1,872,316	7,603,024	901,450	8,504,474	10
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	330,868	23,180	743,795	1,097,843	5,591,562	82,528	5,674,090	6
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	5,903,346	1,167,085	-	7,070,431	-	-	-	7
	11,477,735	1,190,265	1,925,122	14,593,122	13,267,942	983,978	14,251,920	28
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	5,228,266	25,766	29,624	5,283,656	432,945	2,125,552	2,558,497	7
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,151,404	1,168,608	1,298,719	4,618,731	-	55,389	55,389	4
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	1,615,656	592,424	2,352,848	4,560,928	4,032,610	308,725	4,341,335	8
	8,995,326	1,786,798	3,681,191	14,463,315	4,465,555	2,489,666	6,955,221	21
Զուտ Դիրք	<u>2,482,409</u>	<u>(596,533)</u>	<u>(1,756,069)</u>	<u>129,807</u>	<u>8,802,387</u>	<u>(1,505,688)</u>	<u>7,296,699</u>	7
Կուտակված ճեղքվածք	<u>2,482,409</u>	<u>1,885,876</u>	<u>129,807</u>		<u>8,932,194</u>	<u>7,426,506</u>		

33 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Այնուհանդերձ, Բանկի նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Բանկի ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները:

Բանկի ռիսկի կառավարման քաղաքականության նպատակն է ախտորոշել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, և արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Բանկը պարբերաբար վերանայում է ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայում, ապրանքներում փոփոխություններն արտացոլելու և լավագույն փորձին հետևելու համար:

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից ըստ Բանկի Խորհրդի հաստատած քաղաքականության: Ռիսկերի կառավարման բաժինը ախտորոշում, գնահատում և հեջավորում է ֆինանսական ռիսկերը Բանկի գործառնական միավորների հետ սերտ համագործակցության միջոցով: Բանկի Խորհուրդը տրամադրում է սկզբունքներ ռիսկի ամբողջական կառավարման համար, ինչպես նաև քաղաքականություն՝ հատուկ բնագավառների վերաբերյալ, ինչպիսիք են փոխարժեքային ռիսկը, տոկոսադրույքի ռիսկը, վարկային ռիսկը, ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը: Որպես ապահովում ներքին աուդիտը պատասխանատու է ռիսկի կառավարման անկախ գնահատման և հսկողության ընդհանուր միջավայրի համար:

Կարևորագույն ռիսկերն են վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը և այլ գործառնական ռիսկը: Շուկայական ռիսկը ներառում է փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և այլ գնային ռիսկերը:

33.1 Վարկային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Վարկային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին:

33.1.1 Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը՝ առանց երաշխիքի կամ այլ վարկային ապահովման

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է 2010 և 2009թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ վարկային ռիսկի ենթարկվելու վատագույն տարբերակը՝ առանց ապահովվածությունը հաշվի առնելու: Հաշվեկշռային ակտիվների համար վարկային ռիսկերը հիմնված են հաշվեկշռային գուտ արժեքների վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափ 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափ 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	13	3,649,979	1,727,214
Թանկարժեք մետաղներ	14	153,785	-
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	4,368,441	2,595,767
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16	20,644	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17	13,034,621	10,376,790
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	18	7,347,074	6,771,933
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	26	5,320,918	7,070,431
Այլ ակտիվներ	21	143,150	-
Ընդամենը		34,038,612	28,542,135

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափ 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափ 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ	28	2,849,740	1,156,894
Ընդամենը վարկային ռիսկ		36,888,352	29,699,029

Երբ ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով, վերևում ներկայացված գումարները ցույց են տալիս ընթացիկ ռիսկը, բայց ոչ առավելագույնը, որը կարող է առաջանալ ապագայում իրական արժեքների փոփոխություններից:

33.1.2 Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ վարկային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ	2010			
	ՀՀ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ	Ընդամենը
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	3,649,979	-	-	3,649,979
Թանկարժեք մետաղներ	153,785	-	-	153,785
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,373,342	177,270	817,829	4,368,441
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	11,418	9,226	-	20,644
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	12,455,418	56,817	522,386	13,034,621
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	7,330,552	-	16,522	7,347,074
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	5,320,918	-	-	5,320,918
Այլ ակտիվներ	143,150	-	-	143,150
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	32,438,562	243,313	1,356,737	34,038,612
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	27,772,724	345,908	423,503	28,542,135

Ակտիվները դասակարգվում են, հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2010 և 2009թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ վարկային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական կազմակերպություններ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական ոլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	3,649,979	-	-	-	-	-	-	-	-
Թանկարժեք մետաղներ	153,785	-	-	-	-	-	-	-	-
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,368,441	-	-	-	-	-	-	-	-
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	20,635	-	-	-	-	-	-	-	9
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	5,006,423	1,342,174	957,378	1,747,202	212,286	835,740	2,933,418	10,001,631
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	6,829,897	334,799	-	-	162,803	-	-	19,575	7,327,074
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	5,320,918	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	143,150	-	-	-	-	-	-	-
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,343,655	5,484,372	1,342,174	957,378	1,910,005	212,286	835,740	2,953,002	33,038,632
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,568,407	5,055,779	127,468	127,904	2,296,827	112,752	784,628	2,468,370	28,343,935

33.1.3 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Բանկի Խորհրդի կողմից:

Վարկային ռիսկի տեսանկյունից Բանկի խորհուրդը սահմանել է մաս գործընկերների ընտրության չափանիշներ՝ հիմնվելով հայտնի վարկանշային գործակալությունների (S&P’s և Moody’s Credit Rating Agencies) գնահատականի վրա: Եթե անհրաժեշտություն է առաջանում համագործակցել գործընկերոջ հետ, որը չունի համապատասխան ներդրումային վարկանիշ, ապա խորհուրդը վերջինիս համար բացառության կարգով սահմանում է համապատասխան սահմանաչափեր:

Մեկ վարկառուի գծով վարկային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտարժութային ֆորվարդի պայմանագրերը: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, այլ հիմնական միջոցներ, պաշարները,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Անշարժ գույք	9,538,749	7,568,834
Շարժական գույք	75,462	486,913
Կառավարության երաշխիքներ	2,175,748	1,301,953
Կազմակերպությունների երաշխիքներ	1,042,364	329,413
Այլ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	298,017	471,568
Դրամական միջոցներ	111,196	64,087
Այլ	62,086	282,922
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	13,303,622	10,505,690

Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց

գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

33.1.4 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկան խատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Հարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ		
Արդյունաբերություն	0.5%	1.5%
Առևտուր	0.8%	-

Վարկային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2010 և 2009թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց անհատապես չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ	2010				Ընդամենը
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	-	-	-	1,103	1,103
Ընդամենը	-	-	-	1,103	1,103

2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ժամկետանց վարկերի գծով գրավների իրական արժեքը կազմում է 11,040 հազար դրամ (2009թ.՝ ոչինչ): Գրավները բաղկացած են անշարժ գույքից և այլ հիմնական միջոցներից:

Բանկը 2009 թվականին ժամկետանց վարկեր չի ունեցել:

Անհատապես արժեզրկվող վարկեր և փոխատվություններ

Մինչև գրավներից առաջացող դրամական հոսքերը հաշվի առնելը հաճախորդներին տրամադրված անհատապես արժեզրկված վարկերը և փոխատվությունները կազմում են 1,300,730 հազար դրամ (2009թ.՝ ոչինչ): 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի անհատապես արժեզրկված վարկերի գրավների իրական արժեքը կազմում է 2,988,809 հազար դրամ (2009թ.՝ ոչինչ): Գրավները բաղկացած են անշարժ գույքից, բաժնեմասերից և այլ հիմնական միջոցներից:

Վերանայված վարկեր

Բանկը 31.12.10թ. և 31.12.09թ. դրությամբ վերանայված վարկեր չի ունեցել:

33.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների և սթրես թեստի օգնությամբ: Արտարժույթի ռիսկը կառավարվում է հեջավորման և դիրքերի կառավարման միջոցով:

33.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ 31.12.10թ. դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով՝ ներառյալ հեջավորման գործիքների ազդեցությունը: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները, ներառյալ հեջերի և որպես դրամական հոսքերի հեջ բնորոշված սվոփերի ազդեցությունները, 31.12.10թ. դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սվոփի իրացման ժամկետների: Կապիտալի ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ 2010

Արտարժույթ	Կապիտալի զգայունություն						
	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Ջուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	-	(165)	(761)	(27,311)	(5,500)	(33,737)
ԱՄՆ դոլար	+1	-	(2)	-	-	-	(2)
ՀՀ դրամ	(1)	-	165	763	27,471	5,575	33,974
ԱՄՆ դոլար	(1)	-	2	-	-	-	(2)

Հազար ՀՀ դրամ 2009

Արժույթ	Կապիտալի զգայունություն						
	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Ջուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	-	(193)	(565)	(31,284)	(6,300)	(38,342)
ԱՄՆ դոլար	+1	-	(2)	-	-	-	(2)
ՀՀ դրամ	(1)	-	194	566	31,403	6,376	38,539
ԱՄՆ դոլար	(1)	-	2	-	-	-	2

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոփոխություններում փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և այն սահմանված շրջանակներում պահելու համար հեջավորման ռազամավարություն է օգտագործվում:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և կապիտալի վրա (կապված արտարժույթային սկզբների և որպես դրամական հոսքերի հեջ օգտագործված արտարժույթի ֆորվարդների պայմանագրերի իրական արժեքի փոփոխմամբ և կապիտալի գործիքների հետ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2010				2009
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	
ԱՄՆ դոլար	8	(15,164)	10		9,317
Եվրո	8	206	10		1,277

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ / թանկարժեք մետաղներ			
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ / թանկարժեք մետաղներ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	828,488	3,195,450	17,030	4,040,968
Թանկարժեք մետաղներ	-	150,584	3,201	153,785
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,020,528	1,283,397	64,516	4,368,441
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	9	20,635	-	20,644
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	4,212,690	8,804,620	17,311	13,034,621
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	7,330,552	16,522	-	7,347,074
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	5,320,918	-	-	5,320,918
Այլ ակտիվներ	143,150	-	-	143,150
	20,856,335	13,471,208	102,058	34,429,601
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	5,661,265	-	-	5,661,265
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,814,867	4,122,023	-	7,936,890
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	2,865	7,851	-	10,716
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,225,597	10,021,624	66,305	12,313,526
	11,704,594	14,151,498	66,305	25,922,397
Զուտ դիրք 2010 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,151,741	(680,290)	35,753	8,507,204
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2010թ. դեկտեմբերի 31-ին	1,818,438	549,281	482,021	2,849,740
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	20,365,963	8,436,896	42,183	28,845,042
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	13,043,937	8,341,124	33,475	21,418,536
Զուտ դիրք 2009 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,322,026	95,772	8,708	7,426,506
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2009 թ. դեկտեմբերի 31-ին	727,956	428,938	-	1,156,894

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները

վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

33.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 8%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 12%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 13-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Ստորև ներկայացվում է 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 32-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	2010				Ընդամենը
		1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	1,271,305	2,019,662	156,441	2,869,529	209,743	6,526,680
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,712,427	1,848,053	1,695,576	731,522	-	7,987,578
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,706,017	447,603	2,976,149	6,823,161	-	12,952,930
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	7,689,749	4,315,318	4,828,166	10,424,212	209,743	27,467,188
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտաբյուջայի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	3,160,825	-	-	-	-	3,160,825
Արտահոսք	3,160,613	-	-	-	-	3,160,613
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	1,438,492	583,930	93,224	734,094	-	2,849,740

Հազար ՀՀ դրամ	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	2009				Ընդամենը
		1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	5,251,901	26,077	30,517	515,976	3,627,073	9,451,544
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,163,782	1,186,537	1,348,533	-	74,775	4,773,627
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	1,622,296	602,812	2,455,987	5,026,952	-	9,708,047
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	9,037,979	1,815,426	3,835,037	5,542,928	3,701,848	23,933,218
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ						
	761,078	138,082	101,892	155,842	-	1,156,894

34 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է երկրորդային կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2010 և 2009թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական կապիտալը, ռիսկով կշռված ակտիվները և կապիտալի համարժեքության դրույքաչափի հաշվարկը՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2010	2009
Հիմնական կապիտալ	8,877,620	8,021,415
Երկրորդային կապիտալ	927,525	1,679,981
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	9,805,145	9,701,396
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	28,162,237	24,151,497
Կապիտալի համարժեքության դրույքաչափ	34.81%	40.16%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

2009թ. հունվարի 1-ից ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

35 Գետհաշվեկշռային իրադարձություններ

- 2011 թվականի հունվարի 15-ի բաժնետիրոջ արտահերթ ժողովի թիվ 01-2011 արձանագրությամբ որոշում է կայացվել իրականացնել կապիտալի համալրում՝ 1,998,000 հազ. դրամի չափով՝ կապիտալը սահմանելով ինը միլիարդ ՀՀ դրամ: Ըստ ժողովի արձանագրության բաժնետոմսերի լրացուցիչ տեղաբաշխումը պետք է իրականացվի մինչև մարտի 31-ը: Տեղաբաշխման արդյունքում բաժնետոմսերի ընդհանուր քանակը կկազմի տասնհինգ հազար հատ սովորական բաժնետոմս, որոնց միակ սեփականատեր կշարունակի մնալ Վարդան Սիրմաքետը:
- 2011 թվականի հունվարի 26-ին ՀՀ կենտրոնական դեպոզիտարիան հաստատել է Բանկի կողմից «Արցախ ՀԷԿ»-ի կողմից թողարկված բաժնետոմսերի ձեռք բերման գործարքը: Նշված գործարքի հետ կապված տրված կանխավճարը ներկայացված է ծանոթագրություն 21-ում:

